

Tertialrapport 1, per april

Tertial 1 2024

Regionstyrelsen

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning.....	3
2 FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	3
2.1 Perioden som gått.....	3
2.2 Händelser av väsentlig betydelse.....	4
2.3 Väsentliga personalförhållanden	4
2.4 Förväntad utveckling.....	5
3 Driftredovisning	5
3.1 Ekonomiskt resultat	5
3.2 Ekonomisk analys.....	5
3.3 Prognos för verksamhetens nettokostnader	7
4 Investeringsredovisning.....	8

Bilagor

Bilaga 1: Hälsoval Västerbotten Primärvård tertial 1

Bilaga 2: Investeringsredovisning tertial 1 2024

1 Sammanfattning

Regionstyrelsen redovisar efter första tertialet en negativ budgetavvikelse på 60 miljoner kronor och en nettokostnadsutveckling på 9,2 procent. Prognosen för året är ett underskott mot budget på 111 miljoner kronor. Den negativa prognosen förklaras främst av höga kostnader för införande och drift av vårdinformationsstödet Cosmic samt ökade pensionskostnader.

Investeringsutgifterna uppgår efter april till 252 miljoner kronor och för året prognosticeras ett utfall på 996 miljoner kronor vilket innebär en negativ avvikelse mot budget på 66 miljoner kronor. Hela avvikelsen återfinns inom investeringsområde fastighet.

Kompetensförsörjningen är fortsatt utmanande för många enheter då det är svårt att behålla och rekrytera rätt kompetens, framför allt inom CIMT och inköp/upphandling.

Väsentliga händelser under perioden har bland annat varit ett inriktningsbeslut för att uppföra nya vårdbyggnader i Skellefteå. Ett annat beslut med påverkan på både verksamhet och ekonomi var att driftstarten för Cosmic flyttades fram till våren 2025.

2 FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

2.1 Perioden som gått

Inom området Digitalisering och Service genomfördes i april ett samarbete tillsammans med Umeå Energi. Istället för att använda regionens egen geokyla köptes kyla från Umeå Energi. Syftet är att minska regionens inköp under sommaren och istället förlägga egenproduktion till den perioden. Detta kommer att skapa en jämnare belastningskurva för hela Umeå stad.

Vårdnära tjänster enligt etapp ett har levererats. Beslut från HSLG att inte genomföra etapp två på grund av kostnadsskäl förrän tidigast oktober 2024.

Måltidsstrategin är beslutad sedan tidigare och nu har beslut tagits om regional produktionsmetod avseende patientkost. Upphandling av patientkost baserat på beslutad metod är genomförd och nu under implementering på Norrlands universitetssjukhus. Dialog avseende Skellefteå och Lycksele sjukhus har startats upp under perioden kring implementering av metoden.

En översyn pågår för att hitta en effektivare hantering av sjukresor. Ambulanssjukvården har tagit fram en tjänsteskrivelse för en verksamhetsförändring som innebär att ta över samordningsansvaret för ambulanssjukresor från SOS till Ambulansen. I den finns även ett förslag om att ta över bedömning och beställning av alla sjukresor.

Byggstarten av parkeringshuset i Skellefteå kommer med stor sannolikhet att förskjutas. Vid försening av parkeringshuset planeras att istället lägga om produktion till mark- och kulvertåtgärder för den nya vårdbyggnaden. På detta sätt minskas risken att tappa externa resurser vid produktionsnedgång. Vid nästkommande rapport ska justerade tidplaner för projekten kommuniceras.

I utvecklingsportföljen är den sammantagna riskbilden i FVIS-programmet fortsatt röd utifrån att beslut om att senarelägga driftstart fattades under perioden. Ökat utfall under april månad för Intelligent automation, digitala kallelser samt Tessa. Utvecklingsportföljens fokus för 2024 kommer vara finansiella effekter och frigjord tid. Totalt utfall i finansiell nytta 4,55 miljoner kronor och i tidsbesparing 38 700 timmar.

I första tertialet 2024 har även steg tagits för att flytta regionens inköps och upphandlingsverksamhet till Ekonomistaben. Detta för att skapa bättre förutsättningar med Inköp som en naturlig del av verksamhetsstyrningen avseende ekonomi och uppföljning. Med större fokus på inköps påverkan för ekonomin underlättas uppföljning av inköpskostnader, beteenden och en naturligare koppling till utvecklingen av den interna e-handeln.

HR-organisationen ser en ökad personalstabilitet under början på året. Det påverkar arbetsmiljön och stärker HRs förmåga att stödja verksamheten. Det är dock fortsatt stort behov av nära HR stöd till verksamheterna inom de flesta områden. Flera funktioner inom HR har även påverkats starkt och med anledning av konflikthantering med Kommunal och Vårdförbundet. Detta innebär att andra uppgifter får läggas åt sidan för

att hantera och stödja verksamheterna i detta.

Kommunikationsstaben har under första tertialet haft fokus på kompetensförsörjningsfrågan och att färdigställa medarbetarerbjudandet tillsammans med HR. Andra prioriterade aktiviteter har bland annat varit att öka tillgängligheten i kommunikation till invånare och medarbetare, stötta krisberedskapsorganisationen, och stärka erbjudandet för 1177.

2.2 Händelser av väsentlig betydelse

Under perioden har beslut tagits om att förskjuta driftstarten för Cosmic till våren 2025. Detta bedöms innebära en ökad kostnad för införandet totalt sett.

Regionfullmäktige fattade den 23 april ett inriktningsbeslut för att uppföra nya vårdbyggnader i Skellefteå, samt att genomföra och färdigställa programhandling med en föreslagen investering om 109,2 miljoner kronor.

2.3 Väsentliga personalförhållanden

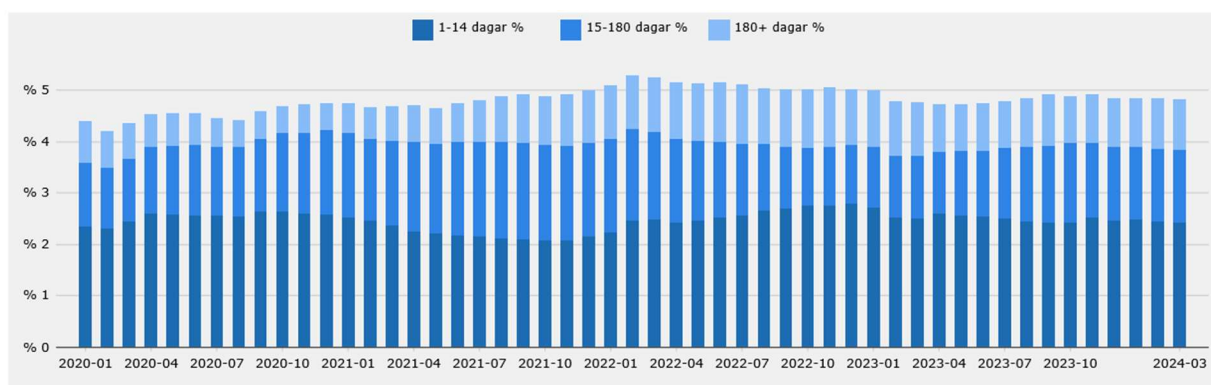
Antal anställda

Inom Regionstyrelsen är 1173 personer anställda. Jämfört med samma tid förra året har antalet anställda ökat med 45 personer.

Fortfarande har många enheter svårt att behålla och rekrytera rätt kompetens, framför allt CIMT och inköp/upphandling.

Sjukfrånvaroutveckling

Sjukfrånvaron inom Regionstyrelsen har ökat något och den totala sjukfrånvaron inom förvaltningen är i snitt för de senaste 12 månaderna 4,7 i april 2023 mot 4,8 procent i mars 2024. Här är det korttidsfrånvaron som minskat med 0,2 procentenheter till 2,4 procent men den medellånga har ökat med 0,2 procentenheter till 1,4 procent. Liten ökning har även skett på den långa sjukfrånvaron. Både hos kvinnor och män har sjukfrånvaron ökat lite med 0,1 procentenheter sen april 2023 och ligger för kvinnor på 5,9 procent i mars 2024 och 3,5 procent för män samma period. Den korta sjukfrånvaron har minskat för båda men den mellan- och långa sjukfrånvaron har ökat.

Andel medarbetare som varit sjuk i 0 kalenderdagar har minskat från 47 procent i mars 2023 till 43 procent i april 2024.

Andel medarbetare som varit sjuka i totalt max 5 kalenderdagar har minskat lite från 69 procent i april 2023 till 68 procent april 2024.

2.4 Förväntad utveckling

Den höga inflationen med påföljande räntehöjningar har fortfarande en åtstramande effekt på ekonomin och BNP-tillväxten i många länder antas därför bli låg till måttlig i år. Trenden med sjunkande inflation väntas dock fortsätta vilket skapar förutsättningar för centralbankerna att sänka styrräntorna. Riksbanken sänkte styrräntan i maj och fler räntesänkningar väntas under året. Det kan dock ta tid för ränteförändringarna att få full effekt i ekonomin och det bedöms dröja till 2025 innan svensk BNP-tillväxt tar ordentlig fart.

De senaste årens förändrade omvärldsläge har haft stor ekonomisk påverkan på regionstyrelsens verksamheter. Utmaningar i materialförsörjning i kombination med fortsatt hög inflation och ökade räntekostnader har lett till högre priser på bland annat utrustning, förbrukningsmateriel, transporter, livsmedel, och byggkostnader. Pensionskostnaderna, som påverkas av den höga inflationen, har även ökat kraftigt under 2023 och 2024.

Utmaningen för regionstyrelsen 2024 och framåt ligger i att hantera stora utvecklingsinsatser som införandet av vårdinformationsstödet Cosmic och investeringar i IT, medicinteknisk utrustning och fastigheter parallellt med arbetet att anpassa verksamheten till de ekonomiska förutsättningarna. Driftstart av Cosmic har dessutom flyttats fram till våren 2025 vilket bedöms medföra ökade kostnader 2025.

De ekonomiska förutsättningarna ser dock lite ljusare ut kommande år. Prognosen är att inflationen stabiliseras runt två procent samtidigt som skatteunderlaget förbättras och pensionskostnaderna minskar till mer normala nivåer.

3 Driftredovisning

3.1 Ekonomiskt resultat

Region Västerbotten	April		Ackumulerat			Förändring utfall i %	Helår
	Avvikelse	Ack Utfall föreg år	Ack Utfall innev år	Ack Budget innev år	Avvikelse		Årsbudget
▢ Verksamhetens intäkter							
Patientintäkter	-1	1	1		1	-4,5 %	
Värdintäkt inkl lab/rtg	0	8 726	8 925	7 311	1 614	2,3 %	21 934
Värdvalet primärvård	-1 294	4 787	4 356	9 423	-5 067	-9,0 %	31 476
Försäljning av tjänster	2 533	86 001	87 649	86 178	1 471	1,9 %	259 033
Övriga intäkter	30 668	164 922	127 648	114 654	12 994	-22,6 %	343 754
Total	31 905	264 437	228 579	217 567	11 012	-13,6 %	656 197
▢ Verksamhetens kostnader							
Personal	-21 363	-447 315	-450 493	-413 911	-36 582	0,7 %	-1 086 937
Övriga personalkostnader	-1 228	-7 690	-9 759	-10 330	571	26,9 %	-28 202
Läkemedel	-429	-4 383	-5 594	-5 259	-335	27,6 %	-11 682
Medicinskt o tandv mtrl	71	-4 266	-5 477	-5 824	348	28,4 %	-17 470
Övrig direkt produktion	-8 046	-23 535	-23 357	-17 868	-5 490	-0,8 %	-53 610
Köp av verksamhet o tjänster	4 357	-480 737	-516 382	-529 411	13 029	7,4 %	-1 646 714
Utomlänsvård		-1				-100,0 %	
Fastighetskostnader	304	-109 781	-113 349	-117 034	3 685	3,3 %	-330 818
IT/MT poster	1 449	-147 645	-153 126	-161 061	7 935	3,7 %	-453 500
Övriga poster	-23 405	-92 447	-107 262	-63 667	-43 594	16,0 %	-231 625
Avskrivningar m m	-2 297	-192 740	-204 061	-193 334	-10 727	5,9 %	-580 000
Total	-50 587	-1 510 540	-1 588 859	-1 517 699	-71 160	5,2 %	-4 440 558
Total	-18 681	-1 246 102	-1 360 280	-1 300 132	-60 148	9,2 %	-3 784 362

3.2 Ekonomisk analys

Regionstyrelsens nettokostnader uppgår per april 2024 till 1 361 miljoner kronor vilket är en ökning med 114 miljoner kronor eller 9,2 procent jämfört med föregående år. Budgetavvikelsen är minus 60 miljoner kronor. Den höga nettokostnadsutvecklingen är till viss del inflationsdriven med allmänna prisökningar som påverkar i stort sett alla verksamheter. Den ökade framdriften i införandet av vårdinformationstödet Cosmic, tillkommande förvaltningskostnader för Cosmic samt minskade riktade statsbidrag är andra förklaringar till den höga nettokostnadsutvecklingen.

Regionstyrelsen 2024					
Belopp i miljoner kronor	Utfall april 2023	Utfall april 2024	Nettokostnadsutv. %	Budgetavvikelse	Årsbudget
Regionövergripande verksamhet	-887	-958	8,0%	-19	-2 755
Regionförvaltningen gemensamt	-349	-375	7,4%	-31	-922
Administrativ verksamhet	-67	-73	8,5%	0	-208
Primärvård beställning	-422	-456	7,9%	7	-1 454
Tandvård beställning	-48	-54	13,0%	5	-171
Digitalisering och service	-359	-402	12,0%	-41	-1 031
Digitalisering	-196	-210	7,1%	-25	-544
Service	-163	-193	17,8%	-17	-487
Verksamhetens nettokostnader	-1 246	-1 361	9,2%	-60	-3 786

Regionstyrelsens förvaltning består av områdena Regionövergripande verksamhet och Digitalisering och Service.

Regionövergripande verksamhet

Inom området Regionövergripande verksamhet ingår delområdena Regionförvaltning gemensamt, Administrativ verksamhet, Primärvård beställning samt Tandvård beställning.

- Regionförvaltningen gemensamt

Regionförvaltningens gemensamma delområde innefattar förutom centrala anslag även avskrivningskostnader, pensionskostnader, personalskuldsuppräknning och specialdestinerade statsbidrag. Delområdet redovisar ett underskott mot budget på 31 miljoner kronor.

Den främsta förklaringen till budgetunderskottet per april är en negativ avvikelse på pensionskostnader med 29 miljoner kronor. Prognosen för pensionskostnader per april visade på ökade pensionskostnader på 69 miljoner kronor för helåret 2024 jämfört med senaste prognosen i december.

- Administrativ verksamhet

Administrativ verksamhet som innefattar regionledning och staber redovisar ett utfall i enlighet med budget per april.

- Primärvård beställning

Primärvård beställning har en positiv budgetavvikelse på 7 miljoner kronor efter första tertiet. Beställarens kostnader för besöksersättningar till primärvårdens hälsocentraler är den främsta anledningen med en positiv budgetavvikelse på 5 miljoner kronor. Det är utbetalningar av de rörliga ersättningarna som är lägre än förväntat.

- Tandvård beställning

Beställare tandvård har en positiv budgetavvikelse på 4,5 miljoner kronor. Till skillnad från primärvården finns inom tandvården barn och ungdomar som inte är listade hos någon tandvårdsklinik. Det är framförallt ungdomar som flyttar till sin nya studieort och väljer att inte besöka tandläkaren som hamnar utanför listningssystemet. Ersättningen för tandvårdsstöd har en positiv budgetavvikelse på 0,6 miljoner kronor.

Digitalisering och service

Området Digitalisering och Service uppvisar en negativ avvikelse mot budget på 41 miljoner kronor.

Underskottet per april förklaras främst av en negativ budgetavvikelse för FVIS-programmet på 21 miljoner kronor, sjukresor 10 miljoner kronor samt uppdraget minskad administration med en negativ avvikelse på 4 miljoner kronor. Konsultväxlingar och effektiviseringar inom uppdraget minskad administration bedöms ge full effekt från och med kvartal 3 2024. Utöver ovanstående finns även ekonomiska utmaningar för bland annat teknisk plattform/infrastruktur, sterilteknik samt inköp av reservdelar.

Analys av avvikelser och förslag till åtgärder

Avvikelsområde	Analys - orsak till avvikelse	Aktivitet för att komma till rätta med avvikelse
FVIS (DoS)	Inom FVIS-programmet ökar kostnaderna och avvikelsen mot årsbudget inför planerad driftstart. Prognosen för helåret 2024 är en negativ avvikelse mot budget på 55 miljoner kronor.	Arbete med tidplaner och aktiviteter för att hålla nere underskottet pågår och följs upp månadsvis. Enligt nuvarande tidplan och prognos för 2025 förväntas kostnaderna kunna hanteras inom befintlig nivå för årsbudget kommande år.
Sjukresor (Dos)	För sjukresor är det framför allt prisutvecklingen och till viss del volymutveckling som är orsaken till avvikelsen	En översyn pågår för att hitta en effektivare hantering av sjukresor.
Pensionskostnader (Regionförvaltningen gemensamt)	Senaste pensionsprognosen från april visade på ökade pensionskostnader med 69 miljoner kronor för helåret 2024 jämfört med förra prognosen från december.	Utfallet på pensionskostnader är svårt att på kort sikt styra över. Genom att löpande ta hänsyn till pensionskostnadernas prognostiserade utveckling i budgeteringen är målet att budgeten ska vara så nära utfallet som möjligt. Prognosen för 2025 är att pensionskostnaderna minskar kraftigt.
Positiv budgetavvikelse (Beställare primärvård)	Färre besök inom primärvård vilket påverkar utbetald ersättning till hälsocentralerna.	Följa utvecklingen löpande och utvärdera budgetering

3.3 Prognos för verksamhetens nettokostnader

Prognos tas fram för delområdena Regionförvaltningen gemensamt, Administrativ verksamhet, Primärvård beställning, Tandvård beställning och Digitalisering och service.

Delområdet Regionförvaltningen gemensamt prognosticerar ett underskott mot budget på 59 miljoner kronor. Det är främst pensionskostnaderna som förklarar avvikelsen. Prognosen för pensionskostnaderna kan förändras relativt mycket mellan prognostillfällen vilket får stor påverkan på årsprognosen. Jämfört med förra prognosen från december 2023 har pensionskostnaderna i senaste prognosen från april 2024 ökat med 69 miljoner kronor för helåret 2024.

Administrativ verksamhet prognosticerar ett utfall i enlighet med budget.

Prognosen för Primärvård beställning är ett överskott på 40 miljoner kronor, främst på grund av lägre rörliga ersättningar än vad budgeten är baserad på. Tandvård beställning prognosticerar ett överskott på 8 miljoner kronor.

För Digitalisering och Service prognosticeras totalt ett underskott mot budget på 100 miljoner kronor. Underskottet förklaras i huvudsak av framdriften i FVIS-programmet samt förvaltningskostnader kopplade till Cosmic. I övrigt noteras även negativa budgetavvikelser för bland annat sjukresekostnader, logistik och sterilteknik.

Totalt prognosticeras en negativ budgetavvikelse för 2024 på 111 miljoner kronor för regionstyrelsens nettokostnader.

4 Investeringsredovisning

Investeringar 2024, Mkr	Utfall april 2024	Prognos 2024	Årsbudget 2024	Prognos avvikelse
Fastighet	207	714	648	-66
MT	14	175	175	0
IT	20	70	70	0
Hjälpmedel	10	32	32	0
Verksamhetsservice	0	4	4	0
Regional utveckling	1	1	1	0
Totalt	252	996	930	-66

Investeringsverksamheten inom Region Västerbotten är uppdelad i investeringsområdena Fastighet, Medicinsk teknik, IT, Verksamhetsservice, Hjälpmedel och Regional utveckling. De fyra förstnämnda återfinns inom regionstyrelsen. Totalt investeringsutfall för Region Västerbotten uppgick efter första tertiet till 252 miljoner kronor. Prognosen för året uppgår till 996 miljoner kronor vilket innebär en negativ avvikelse med 66 miljoner kronor i jämförelse med årsbudget.

Den negativa prognosavvikelsen gällande för fastighet beror på de tidsförskjutningar som redogjordes för 2023 samt till viss del prognosökningar i pågående projekt. Aktuell prognos innefattar vissa osäkerheter där exempelvis bygglov och kommande beslut kan komma att påverka prognosen för året.

För övriga investeringsområden är prognosen fortsatt ett utfall i enlighet med budget. För MT finns osäkerheter kring upphandlingstider och för IT nämns osäkerhet kring en eventuell förskjutning i tid av investeringen i ökad mobilitet.